

Diskretna matematika 1

Binomna i polinomijalna formula

1. Izračunati zbir koeficijenata polinoma po x koji predstavlja razvoj izraza $(3x - 2)^{100}$.

$$(3x - 2)^{100} = \sum_{k=0}^{100} \binom{100}{k} 3^{100-k} x^{100-k} (-2)^k$$

$$\Downarrow$$

$$\sum_{k=0}^{100} \binom{100}{k} 3^{100-k} (-2)^k = (3 - 2)^{100} = 1.$$

2. Naći koeficijent uz:

- (a) $x^2 y^3 z$ u razvoju izraza $(2x + 2y - 3z)^6$;
- (b) $x^2 y^8 z$ u razvoju izraza $(2x + y^2 - 5z)^7$;
- (c) $u^2 v^3 z^3$ u razvoju izraza $(3uv - 2z + u + v)^7$;
- (d) x^{10} u razvoju izraza $(1 - x^2 + x^3)^{11}$;
- (e) x^3 u razvoju izraza $(1 - x + 2x^2)^9$.

$$(a) (2x + 2y - 3z)^6 = \sum_{\substack{k_1+k_2+k_3=6 \\ k_1, k_2, k_3 \geq 0}} \binom{6}{k_1, k_2, k_3} (2x)^{k_1} (2y)^{k_2} (-3z)^{k_3}$$

koeficijent uz $x^2 y^3 z$ je

$$\binom{6}{2, 3, 1} \cdot 2^2 \cdot 2^3 \cdot (-3)^1 = -5760.$$

$$(b) (2x + y^2 - 5z)^7 = \sum_{\substack{k_1+k_2+k_3=7 \\ k_1, k_2, k_3 \geq 0}} \binom{7}{k_1, k_2, k_3} (2x)^{k_1} (y^2)^{k_2} (-5z)^{k_3}$$

koeficijent uz $x^2 y^8 z = x^2 (y^2)^4 z^1$ je

$$\binom{7}{2, 4, 1} \cdot 2^2 \cdot 1^4 \cdot (-5)^1 = -2100.$$

$$(c) (3uv - 2z + u + v)^7 = \sum_{\substack{k_1+k_2+k_3+k_4=7 \\ k_1, \dots, k_4 \geq 0}} \binom{7}{k_1, k_2, k_3, k_4} (3uv)^{k_1} (-2z)^{k_2} u^{k_3} v^{k_4},$$

$$u^2 v^3 z^3 = (uv)^1 z^3 u^1 v^2, \quad 1 + 3 + 1 + 2 = 7$$

$$u^2 v^3 z^3 = (uv)^0 z^3 u^2 v^3, \quad \text{ali } 0 + 3 + 2 + 3 \neq 7$$

$$u^2 v^3 z^3 = (uv)^2 z^3 u^0 v^1, \quad \text{ali } 2 + 3 + 0 + 1 \neq 7$$

↓

koeficijent uz $u^2 v^3 z^3$ je

$$\binom{7}{1, 3, 1, 2} \cdot 3^1 \cdot (-2)^3 \cdot 1^1 \cdot 1^2 = -10080.$$

$$(d) (1 - x^2 + x^3)^{11} = \sum_{\substack{k_1+k_2+k_3=11 \\ k_1, k_2, k_3 \geq 0}} \binom{11}{k_1, k_2, k_3} 1^{k_1} (-x^2)^{k_2} (x^3)^{k_3},$$

$$x^{10} = (x^2)^5 (x^3)^0, \quad x^{10} = (x^2)^2 (x^3)^2$$

↓

koeficijent uz x^{10} je

$$\binom{11}{6, 5, 0} \cdot 1^6 \cdot (-1)^5 \cdot 1^0 + \binom{11}{7, 2, 2} \cdot 1^7 \cdot (-1)^2 \cdot 1^2 = 1518.$$

$$(e) (1 - x + 2x^2)^9 = \sum_{\substack{k_1+k_2+k_3=9 \\ k_1, k_2, k_3 \geq 0}} \binom{9}{k_1, k_2, k_3} 1^{k_1} (-x)^{k_2} (2x^2)^{k_3},$$

$$x^3 = (x)^1 (x^2)^1, \quad x^3 = (x)^3 (x^2)^0$$

↓

koeficijent uz x^3 je

$$\binom{9}{7, 1, 1} \cdot 1^7 \cdot (-1)^1 \cdot 2^1 + \binom{9}{6, 3, 0} \cdot 1^6 \cdot (-1)^3 \cdot 2^0 = -228.$$

►

3. Odrediti broj racionalnih članova u razvoju $(\sqrt[3]{2} + \sqrt[4]{3})^{100}$.

◄

$$(\sqrt[3]{2} + \sqrt[4]{3})^{100} = \sum_{k=0}^{100} \binom{100}{k} (\sqrt[3]{2})^{100-k} (\sqrt[4]{3})^k = \sum_{k=0}^{100} \binom{100}{k} \cdot 2^{\frac{100-k}{3}} \cdot 3^{\frac{k}{4}} = \sum_{k=0}^{100} \binom{100}{k} \cdot 2^{33} \cdot 2^{\frac{1-k}{3}} \cdot 3^{\frac{k}{4}}.$$

Racionalni su oni članovi razvoja kod kojih su $\frac{1-k}{3}$ i $\frac{k}{4}$ cijeli brojevi, $k \in \{0, 1, 2, \dots, 100\}$.

$\frac{k}{4}$ je cio broj ako je $k \in \{0, 4, 8, 12, 16, \dots, 92, 96, 100\} =: A$.

Broj $\frac{1-k}{3}$, $k \in A$, je cio broj ako je $k = 4, 16, 28, 40, 52, 64, 76, 88, 100$. Dakle, racionalnih članova u datom razvoju ima 9.

►

4. Naći član razvoja binoma $(3x + 2)^7$ sa najvećim koeficijentom.

◄

$$(3x + 2)^7 = \sum_{k=0}^7 \binom{7}{k} \cdot 3^{7-k} \cdot 2^k \cdot x^{7-k}.$$

Neka je

$$b_k := \binom{7}{k} \cdot 3^{7-k} \cdot 2^k, \quad k = 0, 1, 2, \dots, 7.$$

Iz uslova

$$b_k > b_{k+1} \text{ i } b_k > b_{k-1}$$

tj. iz

$$\binom{7}{k} \cdot 3^{7-k} \cdot 2^k > \binom{7}{k+1} \cdot 3^{7-k-1} \cdot 2^{k+1} \text{ i } \binom{7}{k} \cdot 3^{7-k} \cdot 2^k > \binom{7}{k-1} \cdot 3^{7-k+1} \cdot 2^{k-1}$$

⇕

$$\binom{7}{k} \cdot 3^{7-k} \cdot 2^k > \binom{7}{k} \cdot \frac{7 - (k+1) + 1}{k+1} \cdot 3^{7-k} \cdot 3^{-1} \cdot 2^k \cdot 2$$

i

$$\binom{7}{k-1} \cdot \frac{7-k+1}{k} \cdot 3^{7-k} \cdot 2^k > \binom{7}{k-1} \cdot 3^{7-k} \cdot 3 \cdot 2^k \cdot 2^{-1}$$

dobija se

$$\frac{11}{5} < k < \frac{16}{5} \implies k = 3.$$

Član sa najvećim koeficijentom je

$$\binom{7}{3} \cdot 3^4 \cdot 2^3 \cdot x^4 = 22680x^4.$$

Ovdje smo koristili da za $1 \leq k \leq n$ važi $\binom{n}{k} = \binom{n}{k-1} \cdot \frac{n-k+1}{k}$.

►

5. U razvoju $\left(\frac{1}{x} + 3x\right)^n$ naći član koji ne sadrži x , znajući da je koeficijent desetog člana najveći.

◄

$$\left(\frac{1}{x} + 3x\right)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \left(\frac{1}{x}\right)^{n-k} (3x)^k = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \cdot 3^k \cdot x^{-n+2k}.$$

Neka je

$$b_k := \binom{n}{k} \cdot 3^k, \quad k = 0, 1, \dots, n.$$

Koeficijent b_9 je najveći, pa je

$$b_9 > b_{10} \text{ i } b_9 > b_8,$$

odnosno iz

$$\binom{n}{9} \cdot 3^9 > \binom{n}{10} \cdot 3^{10} \text{ i } \binom{n}{9} \cdot 3^9 > \binom{n}{8} \cdot 3^8$$

dobijamo

$$11 < n < \frac{37}{3} \implies n = 12.$$

Član koji ne sadrži x dobija se za $-12 + 2k = 0$ tj. za $k = 6$. Traženi član je

$$\binom{12}{6} \cdot 3^6 = 673596.$$

►

6. Pomoću poznatih binomnih identiteta naći sume $\sum_{k=1}^n k^i$, za $i = 1, 2, 3, 4$.

7. Izračunati

$$\sum_{k=0}^n (-1)^k \frac{1}{(k+1) \cdot 4^k} \binom{n}{k}.$$

◄

$$\begin{aligned} \sum_{k=0}^n (-1)^k \frac{1}{(k+1) \cdot 4^k} \binom{n}{k} &= \sum_{k=0}^n \left(-\frac{1}{4}\right)^k \frac{1}{(k+1)} \binom{n}{k} \cdot \frac{n+1}{n+1} \\ &= \frac{1}{n+1} \sum_{k=0}^n \left(-\frac{1}{4}\right)^k \binom{n+1}{k+1} \\ &= \frac{1}{n+1} \sum_{k=1}^{n+1} \left(-\frac{1}{4}\right)^{k-1} \binom{n+1}{k} \\ &= -\frac{4}{n+1} \sum_{k=1}^{n+1} \binom{n+1}{k} \left(-\frac{1}{4}\right)^k \\ &= -\frac{4}{n+1} \left(\sum_{k=0}^{n+1} \binom{n+1}{k} \left(-\frac{1}{4}\right)^k - \binom{n+1}{0} \left(-\frac{1}{4}\right)^0 \right) \\ &= -\frac{4}{n+1} \left(\left(1 - \frac{1}{4}\right)^{n+1} - 1 \right) \\ &= \frac{4}{n+1} \left(1 - \left(\frac{3}{4}\right)^{n+1} \right). \end{aligned}$$

►

8. Izračunati

$$\frac{\binom{11}{0}}{1} + \frac{\binom{11}{1}}{2} + \frac{\binom{11}{2}}{3} + \dots + \frac{\binom{11}{11}}{12}.$$

◀

Za $0 \leq k \leq 11$ važi

$$\frac{\binom{11}{k}}{k+1} = \frac{1}{k+1} \binom{11}{k} \cdot \frac{12}{12} = \frac{1}{12} \binom{12}{k+1}.$$

Tražena suma je

$$\frac{1}{12} \sum_{k=0}^{11} \binom{12}{k+1} = \frac{1}{12} \left(\sum_{i=0}^{12} \binom{12}{i} - \binom{12}{0} \right) = \frac{2^{12} - 1}{12}.$$

▶

9. Neka je $n \in \mathbb{N}$. Dokazati da je

$$\sum_{k=1}^n \frac{(-1)^{k-1}}{k} \binom{n}{k} = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n}.$$

◀

Neka je $S_n = \sum_{k=1}^n \frac{(-1)^{k-1}}{k} \binom{n}{k}$. Tada je

$$\begin{aligned} S_{n+1} &= \sum_{k=1}^{n+1} \frac{(-1)^{k-1}}{k} \binom{n+1}{k} = \sum_{k=1}^{n+1} \frac{(-1)^{k-1}}{k} \left(\binom{n}{k} + \binom{n}{k-1} \right) \\ &= \sum_{k=1}^{n+1} \frac{(-1)^{k-1}}{k} \binom{n}{k} + \sum_{k=1}^{n+1} \frac{(-1)^{k-1}}{k} \binom{n}{k-1} \\ &= S_n + \sum_{k=1}^{n+1} \frac{(-1)^{k-1}}{n+1} \binom{n+1}{k} \\ &= S_n - \frac{1}{n+1} \sum_{k=1}^{n+1} (-1)^k \binom{n+1}{k}. \end{aligned}$$

Dakle, za $m \geq 1$ važi

$$\begin{aligned} S_{m+1} - S_m &= -\frac{1}{m+1} \sum_{k=1}^{m+1} (-1)^k \binom{m+1}{k} \\ &= \frac{1}{m+1} - \frac{1}{m+1} \sum_{k=0}^{m+1} (-1)^k \binom{m+1}{k} \\ &= \frac{1}{m+1}. \end{aligned}$$

Sada za $m = 1, 2, \dots, n-1$ dobijamo $n-1$ jednakosti i sumiranjem lijevih i desnih strana dobijamo

$$S_n - S_1 = \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n},$$

pa odatle slijedi tražena jednakost jer je $S_1 = 1$.

▶

10. Dokazati da važi

$$\sum_{k=1}^n k \binom{n}{k} = n \cdot 2^{n-1}.$$

◀

Prvi način.

Iskoristićemo da za $k \geq 1$ važi

$$\binom{n}{k} = \frac{n}{k} \binom{n-1}{k-1} \iff k \binom{n}{k} = n \binom{n-1}{k-1}.$$

Sada je

$$\sum_{k=1}^n k \binom{n}{k} = n \sum_{k=1}^n \binom{n-1}{k-1} = n \sum_{i=0}^{n-1} \binom{n-1}{i} = n \cdot 2^{n-1}.$$

Drugi način. Binomna formula za $x = 1$ dobija oblik

$$(1+y)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} y^k.$$

Diferenciranjem obje strane po y dobijamo

$$n(1+y)^{n-1} = \sum_{k=1}^n k \binom{n}{k} y^{k-1}.$$

Najzad, za $y = 1$ dobijamo

$$\sum_{k=1}^n k \binom{n}{k} = n(1+1)^{n-1} = n \cdot 2^{n-1}.$$

Treći način. Neka je dat skup od n osoba. Komisiju veličine k ($k = 1, 2, \dots, n$) možemo izabrati na $\binom{n}{k}$ načina i od odabranih članova komisije predsjednika možemo odabrati na k načina, pa je po principu proizvoda broj načina da se odabere komisija veličine k i predsjednik komisije $\binom{n}{k} k$. Broj načina da se odabere komisija proizvoljne veličine i njen predsjednik je po principu zbira

$$\sum_{k=1}^n k \binom{n}{k}.$$

Od n osoba najprije na n načina možemo odabrati predsjednika komisije, a zatim za svaku od preostalih $n-1$ osoba na dva načina odlučiti da li neka osoba pripada komisiji ili ne. Po principu proizvoda broj svih mogućih komisija je

$$n \cdot 2^{n-1}.$$

▶

11. Dokazati da za prirodne brojeve m i n , $m \leq n$ važi

$$\sum_{k=m}^n \binom{n}{k} \binom{k}{m} = \binom{n}{m} 2^{n-m}.$$

◀

Prvi način. Uočimo da važi

$$\begin{aligned} \binom{n}{k} \binom{k}{m} &= \frac{n!}{k!(n-k)!} \cdot \frac{k!}{m!(k-m)!} = \frac{n!}{m!(n-k)!(k-m)!} \\ &= \frac{n!}{m!(n-m)!} \cdot \frac{(n-m)!}{(k-m)!(n-k)!} \\ &= \binom{n}{m} \binom{n-m}{k-m}. \end{aligned}$$

Sada je

$$\begin{aligned} \sum_{k=m}^n \binom{n}{k} \binom{k}{m} &= \sum_{k=m}^n \binom{n}{m} \binom{n-m}{k-m} \\ &= \binom{n}{m} \sum_{k=m}^n \binom{n-m}{k-m} \\ &= \binom{n}{m} \sum_{i=0}^n \binom{n-m}{i} \\ &= \binom{n}{m} 2^{n-m}. \end{aligned}$$

Drugi način. Neka je $A = \{a_1, \dots, a_n\}$ i neka je $k \in \{m, m+1, \dots, n\}$ proizvoljan i fiksiran broj. Broj $\binom{n}{k} \binom{k}{m}$ može se interpretirati kao broj parova (B, C) takvih da je $C \subset B \subset A$, $|B| = k$ i $|C| = m$.

Po principu zbira $\sum_{k=m}^n \binom{n}{k} \binom{k}{m}$ je broj parova (B, C) takvih da je $C \subset B \subset A$, $m \leq |B| \leq n$ i $|C| = m$.

Najprije odredimo m -podskup C skupa A na $\binom{n}{m}$ načina. Time smo odredili i m elemenata koji pripadaju skupu B . Dakle,

$$B = C \cup C_1, \quad C \cap C_1 = \emptyset,$$

pa ako je već izabran skup C , skup B možemo formirati na 2^{n-m} načina, birajući skup $C_1 \in \mathcal{P}(A \setminus C)$, jer je $m \leq |B| \leq n$. Po principu proizvoda $\binom{n}{m} 2^{n-m}$ je broj parova (B, C) takvih da je $C \subset B \subset A$, $m \leq |B| \leq n$ i $|C| = m$.

▶

12. Izračunati sumu

$$\sum_{k=0}^n (k+1) \binom{n}{k}^2.$$

◀

$$\begin{aligned}
\sum_{k=0}^n (k+1) \binom{n}{k}^2 &= \sum_{k=1}^n k \binom{n}{k}^2 + \sum_{k=0}^n \binom{n}{k}^2 \\
&= \sum_{k=1}^n k \cdot \frac{n}{k} \binom{n-1}{k-1} \binom{n}{k} + \underbrace{\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \binom{n}{n-k}}_{= \binom{2n}{n} \text{ Vandermondova konv.}} \\
&= n \underbrace{\sum_{k=1}^n \binom{n-1}{n-k} \binom{n}{k}}_{= \binom{2n-1}{n} \text{ Vandermondova konv.}} + \underbrace{\binom{2n}{n}}_{\text{primijenimo } \binom{n}{k} = \frac{n}{n-k} \binom{n-1}{k}} \\
&= n \binom{2n-1}{n} + \frac{2n}{2n-n} \binom{2n-1}{n} \\
&= (n+2) \binom{2n-1}{n}.
\end{aligned}$$

►

13. Kombinatornim argumentima dokazati da

(a) za sve $n, k \in \mathbb{N}$, $n \geq k$, važi

$$\binom{k}{k} + \binom{k+1}{k} + \dots + \binom{n}{k} = \binom{n+1}{k+1};$$

(b) za sve $n, k \in \mathbb{N}$ važi

$$\binom{n}{0} + \binom{n+1}{1} + \dots + \binom{n+k}{k} = \binom{n+k+1}{k}.$$

◀

(a) Neka je $A = \{a_1, a_2, \dots, a_{n+1-k}, \dots, a_{n+1}\}$ skup sa $n+1$ elemenata. Broj $(k+1)$ -podskupova skupa A je $\binom{n+1}{k+1}$. Sve $(k+1)$ -podskupove možemo podijeliti u $n+1-k$ disjunktne familije $(k+1)$ -podskupova skupa A .

- $\mathcal{A}_1 = \{S \subset A : |S| = k+1, a_1 \in S\}$. $|\mathcal{A}_1| = \binom{n}{k}$: kako $a_1 \in S$ potrebno nam je još k elemenata iz $A \setminus \{a_1\}$ da formiramo S .
- $\mathcal{A}_2 = \{S \subset A : |S| = k+1, a_1 \notin S, a_2 \in S\}$. $|\mathcal{A}_2| = \binom{n-1}{k}$: kako $a_1 \notin S$ i $a_2 \in S$ potrebno nam je još k elemenata iz $A \setminus \{a_1, a_2\}$ da formiramo S .
- \vdots
- $\mathcal{A}_{n-k} = \{S \subset A : |S| = k+1, a_1, a_2, \dots, a_{n-1-k} \notin S, a_{n-k} \in S\}$. $|\mathcal{A}_{n-k}| = \binom{n+1-(n-k)}{k} = \binom{k+1}{k}$: kako $a_1, a_2, \dots, a_{n-1-k} \notin S$ i $a_{n-k} \in S$ to je potrebno još k elemenata iz $A \setminus \{a_1, a_2, \dots, a_{n-k}\}$ da formiramo S .
- $\mathcal{A}_{n-k+1} = \{S \subset A : |S| = k+1, a_1, a_2, \dots, a_{n-k} \notin S\}$. $|\mathcal{A}_{n-k+1}| = 1$: na $\binom{k}{k} = 1$ način formiramo S , tačnije $S = \{a_{n-k+1}, a_{n-k+2}, \dots, a_{n+1}\}$.

Prethodne familije $(k + 1)$ -podskupova su disjunktne, pa prema principu zbira važi

$$\binom{k}{k} + \binom{k+1}{k} + \dots + \binom{n}{k} = \binom{n+1}{k+1}.$$

(b) Za vježbu.

14. Neka su $k, n \in \mathbb{N}$, $k \leq n$ i neka je $F(n, k)$ aritmetička sredina najmanjih elemenata svih k -podskupova skupa $[n] = \{1, 2, \dots, n\}$. Dokazati da je

$$F(n, k) = \frac{n+1}{k+1}.$$

Komentar. Razmotrimo specijalan slučaj $n = 5, k = 3$. Svi 3-podskupovi skupa $\{1, 2, 3, 4, 5\}$ i njihovi najmanji elementi dati su u tabeli.

3-podskupovi skupa $\{1, 2, 3, 4, 5\}$	najmanji elementi
$\{1, 2, 3\}$	1
$\{1, 2, 4\}$	1
$\{1, 2, 5\}$	1
$\{1, 3, 4\}$	1
$\{1, 3, 5\}$	1
$\{1, 4, 5\}$	1
$\{2, 3, 4\}$	2
$\{2, 3, 5\}$	2
$\{2, 4, 5\}$	2
$\{3, 4, 5\}$	3

U ovom slučaju je $F(5, 3) = \frac{6 \cdot 1 + 3 \cdot 2 + 1 \cdot 3}{10} = \frac{3}{2}$, dok je $\frac{n+1}{k+1} = \frac{6}{4} = \frac{3}{2}$, i jednaki su.

Nameću se dva pitanja.

1. Koji brojevi iz skupa $\{1, 2, \dots, n\}$ mogu biti najmanji elementi nekog k -podskupa od $[n]$?
2. Koliko puta se svaki od ovih najmanjih brojeva pojavljuje u zbiru?

Uočimo da skup $\{n - k + 1, n - k + 2, \dots, n\}$ ima $n - (n - k + 1) + 1 = k$ elemenata i to je k -podskup od $[n]$ sa najvećim mogućim elementima. Dakle, $1, 2, \dots, n - k + 1$ su svi mogući najmanji elementi nekog k -podskupa skupa $[n]$. Ovo je odgovor na prvo pitanje.

Neka je $m \in \{1, 2, \dots, n - k + 1\}$. Broj m se pojavljuje u sumi onoliko puta koliko ima k -podskupova skupa $[n]$ kojima je m najmanji element. Njih ima onoliko koliko i $(k - 1)$ -podskupova skupa $\{m + 1, m + 2, \dots, n\}$ odnosno $\binom{n-m}{k-1}$, što je odgovor na drugo pitanje.

Za $m = 1, 2, \dots, n - k + 1$ broj k -podskupova skupa $[n]$ koji sadrže m kao najmanji element je $\binom{n-m}{k-1}$. Suma σ najmanjih brojeva svih k -podskupova skupa $[n]$ je

$$\begin{aligned}
\sigma &= 1 \binom{n-1}{k-1} + 2 \binom{n-2}{k-1} + \dots + (n-k+1) \binom{k-1}{k-1} \\
&= \left. \begin{array}{cccccc}
\binom{n-1}{k-1} & + & \binom{n-2}{k-1} & + & \binom{n-3}{k-1} & + \dots + \binom{k-1}{k-1} \\
& & + & \binom{n-2}{k-1} & + & \binom{n-3}{k-1} & + \dots + \binom{k-1}{k-1} \\
& & & & + & \binom{n-3}{k-1} & + \dots + \binom{k-1}{k-1} \\
& & & & & + \dots & + \binom{k-1}{k-1} \\
& & & & & \dots & \dots & \dots \\
& & & & & & & + \binom{k-1}{k-1}
\end{array} \right\} (n-k+1) \text{ vrsta}
\end{aligned}$$

Prijenjujući prethodni zadatak pod (a) na svaku vrstu dobijamo da je

$$\sigma = \binom{n}{k} + \binom{n-1}{k} + \binom{n-2}{k} + \dots + \binom{k}{k},$$

a ovo je na osnovu istog zadatka jednako $\binom{n+1}{k+1}$. Kako je broj k -podskupova skupa $[n]$ jednak $\binom{n}{k}$, to je

$$F(n, k) = \frac{\binom{n+1}{k+1}}{\binom{n}{k}} = \frac{(n+1)!}{(k+1)!(n-k)!} \cdot \frac{k!(n-k)!}{n!} = \frac{n+1}{k+1}. \quad \blacktriangleright$$